

ความเป็นเลิศหลากหลาย

ในเวลาจำกัด และไปเพียง ๔ มหาวิทยาลัย เราไปเห็นขบวนการ “สู่ความแตกต่าง” (differentiation) ของแต่ละมหาวิทยาลัย อย่างชัดเจน

แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด “จุดเด่น” ที่ตนเองบรรลุได้ แล้วฟันฝ่าเพื่อบรรลุ และสื่อสารกับสังคม ว่าตนเด่นด้านใด

ผมมองว่า นี่คือนโยบายแห่งความอยู่รอด และอยู่ดี ของมหาวิทยาลัยในอังกฤษ ที่รัฐบาลกำหนดให้เดิน และมีวิถีจัดการเชิงระบบ ให้เดินในแนวทางนี้ ไม่ใช่แนวทางโฆษณาจอมปลอม ไม่ใช่แนวทางเพื่อปริญญา ที่ได้มาโดยง่าย

มหาวิทยาลัย Northampton ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีอายุไม่ถึง ๑๐ ปี ระบุในเอกสารแนะนำมหาวิทยาลัย หัวข้อ Awards and Achievements ว่าเขาเน้นที่การพัฒนาประสบการณ์ของนักศึกษา ซึ่งส่งผลให้เขา ประสบความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจคือ

- อันดับ ๑ ในสหราชอาณาจักร ด้าน “value added”
- อันดับ ๑ ในสหราชอาณาจักร ด้านการจ้างงานทำของบัณฑิต
- ได้รับรางวัล UK Midlands Enterprising University of the Year 2012 และ 2013
- ก้าวหน้าเร็วในทุก UK university league table
- ได้รับรางวัล ‘Outstanding HEI Supporting Entrepreneurship’ ของ UnLtd/HEFCE
- เป็นมหาวิทยาลัยแรกในสหราชอาณาจักรที่ได้รับยกย่องให้เป็น ‘Changemaker Campus’ ของ AshokaU

- Cliff Prior, Chief Executive, UnLtd กล่าวเมื่อเดือนมีนาคม 2013 ว่า “มหาวิทยาลัย นอร์ธแทมตัน เป็นมหาวิทยาลัยผู้นำในสหราชอาณาจักรในด้านผู้ประกอบการสังคม เป็นผู้นำที่ทั้งห่าง ”

มหาวิทยาลัย แอสตัน ซึ่งเพิ่งเป็นฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อปี ค.ศ. 1966 ยังไม่ครบ ๕๐ ปี ระบุในเอกสารแนะนำความเป็นเลิศด้านต่างๆ ดังนี้

- เน้นการศึกษาด้าน business และ profession

- คำขวัญ “Employable graduates, Exploitable research”

- เขานำถ้อยคำ ใน นสพ. ซันเดย์ ไทมส์ “แอสตันผลิตบัณฑิตที่ตลาดเสาะหา บดบังรัศมีมหาวิทยาลัยแบบอ็อกซฟอร์ด” มาเสนอ บอกความเป็นเลิศด้านการผลิตบัณฑิตของเขา

- นสพ. ซันเดย์ ไทมส์ “ยากที่จะหาวิทยาลัยใดที่จะเทียบ แอสตัน ในความพยายามรับใช้ธุรกิจและอุตสาหกรรม”

- การมี นศ. มาจากหลากหลายประเทศ (๑๒๐) เป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งในการพัฒนานักศึกษา ช่วยให้ นศ. เข้าใจคนในต่างภาษาต่างวัฒนธรรม และที่สำคัญ ได้เพื่อน สำหรับความร่วมมือในอนาคต

- เป็นมหาวิทยาลัย “Top 10” ในการผลิตเศรษฐี (เดลี เทเลกราฟ ๒๐๑๒)

- มีผลงานวิจัยหลายชิ้น ไปสู่ธุรกิจ และสร้างรายได้ โดยเฉพาะด้านยา สะท้อนความเข้มแข็งในวิชาการ ด้านชีวการแพทย์ ที่ นศ. จะได้รับประโยชน์

- ระบุความเป็นเลิศด้านกระบวนการเรียนรู้ ไว้ในเอกสาร [Learning and Teaching Strategy 2012 – 2020](#) อย่างน่าสนใจมาก

มหาวิทยาลัย อ็อกซ์ฟอร์ด ไม่ต้องโฆษณา ใครๆ ก็อยากเข้าเรียนอยู่แล้ว แต่เขาก็ต้องปรับปรุง พัฒนาตัวเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระยะยาว โดย

· พัฒนาการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับยุคสมัย โดยตั้ง Oxford Learning Institute ขึ้นมาขับเคลื่อน

· ผลิตความจากการอ่าน [Strategic Plan 2013 – 2018](#) ว่าเขาย้ำจุดยืน “independent scholarship & academic freedom” เป็นการบอกอย่างแนบเนียนว่า นศ. ที่เข้า อ็อกซ์ฟอร์ด ก็เพื่อคุณค่าต่อชีวิตในระดับนี้ ไม่ทราบว่าผลิตความถูกหรือไม่

UCL ก็เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีชื่อเสียง แต่อยู่ในลอนดอน ซึ่งมีปัญหาหลายด้านในฐานะมหานคร เก้าแก่ ความเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่มีผลงานและชื่อเสียง และตั้งอยู่ในลอนดอนเป็นโอกาสอย่างยิ่ง ในการสร้างความเป็นเลิศ โดย UCL เน้นที่

· เป็น Global University และดำรงความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อคนทุกสถานะทางสังคม ตามปณิธานของการก่อตั้งเมื่อเกือบ ๒๐๐ ปีก่อน และมีความเป็นเลิศด้าน การวิจัยในชั้น

y

asic research

ตั้งเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

[ที่นี่](#)

discover

หรือ b

· สร้างความเป็นผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการทางสังคม ตามในบันทึกตอนที่ ๕

· สร้างจิตอาสา หรือจิตสาธารณะ ดังใน [เว็บไซต์](#)

ความเป็นเลิศด้านวิชาการใดๆ กำลังถูกท้าทายโดย “ความเป็นเลิศในการสร้างคุณค่าให้นักศึกษา” ทุกมหาวิทยาลัยต้องทำความเข้าใจ ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น และสื่อสารเป้าหมายและผลสำเร็จ ต่อสังคม

ผมขอเสนอว่า ประเทศไทยต้องมีการจัดการเชิงระบบ เพื่อขับเคลื่อนความเป็นเลิศหลากหลายของ สถาบันอุดมศึกษาของประเทศ

เพื่อใช้เป็นกลไกสร้างความกระตือรือร้นมีชีวิตชีวา ในวงการอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่นักศึกษาและอาจารย์ ในการทำงานสร้างสรรค์ให้แก่ประเทศ วิธีการที่ใช้ในปัจจุบัน เป็นวิธีการที่ผิด เพราะเน้นการควบคุม-สั่งการ

วิจารณ์ พานิช

๓๐ ก.ย. ๕๖

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)